

Manden mister sine borgerlige Rettigheder, navnlig sin Valgret, saalænge det ikke sker, kan man sige sig selv, at der aldrig bliver nogen Tilfredshedsfølelse hos den Del af Befolkningen, som kan komme til at trænge til at faae Understøttelse af det Offentlige. En af de første Ting, som altsaa burde ske fra Regjeringens Side, er efter min Mening at foranstalte, at der ved Lov bliver fastsat, hvilken Slags Understøttelse der skal betage Statsborgerret, og hvilken Slags offentlig Understøttelse, der kan nydes, uden at have denne sørgelige Følge. Allerede naar dette skete, er jeg vis paa, at der vilde falde mangen Klage bort og megen Ungtælle og mangen Følelse af Skæf, som er hos Arbejderbefolkningen for at skulle komme ind under Fattigvæsenet, forsvinde. Jeg tror ikke, at der behøves store Forarbejder til at faae dette Forhold omordnet. En hel anden Sag er det, naar man gaar til det, som dette Lovforslag særlig omhandler, thi da erkjender jeg, at der kan være mange Forarbejder at gjøre, inden man kan komme til den rette Løsning af dette vanskelige Spørgsmaal. — Jeg kan iøvrigt fatte mig kort, thi de Angreb, som ere blevene reiste mod dette Forslag, have efter min Mening ikke været af den Betydning, at det kan være nødvendigt for En, der stiller sig venligt til Sagen, at gribe videre ind i Diskussionen, især da jeg efter den efter min Mening overordentlig indsigtsfulde og værdifulde Udtalelse, som fremkom fra den ærede Ordfører for Forslagsstillerne — og jeg kan vel sige fra Forsfatteren til Lovforlaget (Suel) — kan se, at han vil kunne gaa al dette i Møde. Der er dog et Par ganske enkelte Yttringer, som jeg vil berøre, idet det undrer mig, at de ere fremkomne. Det ærede Medlem for Frederiksberg Amts 2den Valgkreds (S. Hage), som efter Alles Eigende nyder en udmærket Anerkjendelse for den Humanitet, som han udviser mod trængende Medborgere, kan aldrig lade et Lovforslag, som har til Formaal paa en almindeligere Raade at faae Samfundet selv til at vise Humanitet, komme her ind i Thinget, uden at han strax føler sig kaldet til at træde op og værne mod de Færer, som true os gennem saadanne Bestræbelser. Det ærede Medlem var ogsaa mod dette Lovforslag, og jeg skal ikke negte, at det ikke var mig behageligt at høre, at han karakteriserede dette Lovforslag og dets Kammerater — hvorved han jo maa have sigtet til de tidligere fremkomne Lovforslag i denne Retning — som om de egentlig væsentligst havde til Hensigt at vække Interesse i Vælgerkretsene. Det skulde altsaa være et Slags politisk Agitationsmiddel. Det ærede Medlem bestyldte ikke udtrykkelig for, at dette var Tilfældet, men jeg har det ærede Medlems Udtalelser liggende for mig, og jeg tror aldeles ikke, at jeg har taget fejl i den Opfattelse, som jeg her har udtalt. Jeg tror, at i dette Spørgsmaal

kan Høre og Venstre være tjent med at gaa sammen. Jeg tror, at alle Vi, som ere her, ønske at bevare dette Samfund, at imødegaa de Færer, som kunne true det, og derfor er det det Klogeste, at vi Allesammen samle os om saadanne Bestræbelser, som ligge for i dette og i andre lignende Lovforslag, som har været fremme. Jeg tror ikke, at det er værd at reise en indbyrdes politisk Strid angaaende denne Art af Spørgsmaal. Det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen), som jeg saa ofte har anerkjendt for hans Bestræbelser med Hensyn til denne Sag, var temmelig misfornøjet med dette Lovforslag (Th. Nielsen: Ikke med Grundtanken deri). Nei, i Grundtanken var det ærede Medlem ganske enig; det er rigtigt, men han sagde, at det kun var meget lidt, hvad vi havde opnaaet i denne Retning, siden vi fik Fribøden. Dette er Meget muligt; men jeg vil tillade mig at gjøre opmærksom paa, at, om vi end ikke have opnaaet meget, saa har dog den Side af Rigsdagen, hvortil baade han og jeg hører, ofte forsøgt paa at skaffe Noget. At det ikke er kommet, er jo Majoritetens Skyld; det kunne vi Andre ikke lægge os selv til Last. Resultatet bliver altsaa, som det ærede Medlem sagde, ikke stort; men jeg vil da her konstatere, at Skylden ialtfald ikke ligger paa deres Side, som have indbragt disse forskellige Lovforslag. Jeg skal iøvrigt ikke nu indlade mig videre paa denne Sag; jeg haaber, det gaar til Udvalg, og at den der vil faae en saadan Drøftelse, at den kan give et Bidrag til Sagens videre Fremme. Til Begrundelse af min tidligere Paastand om, at denne Sag var og maatte være en Statsfag, skal jeg dog endnu kun tilføje dette, at Samfundets Ordning jo til enhver Tid er indstiftet af Staten. Naar nu de Love, som Staten har givet, medføre, at Enkelte kunne blive særdeles rige, medens den store Mængde bliver meget fattig eller dog mere forarmet, saa er det jo netop Statens Sag at hjælpe til, at dette Misforhold bliver hevet, og dette er Grunden til, at denne Sag i og for sig er og bør være en Statsfag, aldeles bortset fra at opnaa Selvfølgelighedsdriften for Staten maa søre til det samme Resultat. Med disse Par Ord skal jeg tillade mig at anbefale denne Sag til videre Fremme.

Taug: Det til Grund liggende for dette Forslag, vi her behandle, nemlig Omsorgen for Fattigfolk og dem, der sidde i smaa Kaar, tiltaler mig overordentlig meget, og forsaavidt er jeg de ærede Forslagsstillere taknemlig. Men den Veie, som Forslaget viser, at vi skulle henad, for at naae Maalet, tror jeg rigtignok ikke er god. Jeg tror, at der er meget bedre Veie at komme ad. Vi have mange Indreiminger, Sygefæsker og Fattigfæsker, spredte omkring i Amtene, som maa kunne træde hjælpende til. Men hvordan kan